

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ทิพวรรณ ฝางแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

FACTORS AFFECTING VIOLENCE AMONG SCHOOL TEENAGERS

ทิพวรรณ ผางแก้ว 5536127 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อุมารัตน์ กัทธราณิษฐ์, Ph.D., จงจิตต์ ฤทธิรงค์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ หนึ่ง เพื่อต้องการเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน และ สาม เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และใช้ข้อมูลโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ที่จัดเก็บในปี 2554 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 13-18 ปี จำนวนทั้งหมด 1,204 คน

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนหญิงมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ การศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน พบว่า วัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อย นอกจากนี้การศึกษายังพบพฤติกรรมด้านอารมณ์และสุขภาพจิต พบว่า วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกรงมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกรงน้อย วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมปกติ ในขณะที่วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจดีจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจไม่ดี การศึกษานี้ไม่พบว่าปัจจัยครอบครัวและการนับถือตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรง

จากผลการศึกษานำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านต่าง ๆ ได้แก่ การควบคุมสื่อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมวัยรุ่น การเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอน ในเรื่องค่านิยมและบทบาทชายหญิง กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แค่การเรียน การควบคุมแอลกอฮอล์ การให้ความรู้แก่พ่อแม่ในการรับมือกับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของบุตร และการจัดให้มีหน่วยงานให้คำปรึกษาด้านจิตใจของวัยรุ่นให้มากขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมความรุนแรง / การนับถือตนเอง / วัยรุ่น / มัธยมศึกษาตอนต้น / มัธยมศึกษาตอนปลาย

FACTORS AFFECTING VIOLENCE AMONG SCHOOL TEENAGERS

TIPPAWAN FANGKEAW 5536127 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: UMAPORN PATARAVANCH, Ph.D.,
JONGJIT RITTIRONG, Ph.D.**ABSTRACT**

This study has three objectives. The first one is to compare the behavior of violence occurring in Bangkok and Nakhorn Sawan. The second one is to examine factors affecting violence among school teenagers. Lastly, to factors affecting self-esteem on violence of teenagers were analyzed. The quantitative approach is deployed by using data from “The project of media used for mental health improvement among students and parents” conducted by the Institute for Population and Social Research, Mahidol University in 2011. The sample is 1,204 students aged between 13-18 years old

The result shows that female students tend to express violence more than male students. The lower-secondary-school teenagers are less likely to express violence when compared to the upper-secondary-school teenagers. Students in Bangkok are more likely to express violent behaviors than students in Nakhorn Sawan. Teenagers who have poor relationships with friends, considered as a social factor, are more likely to express violence than those with better relationships. Teenagers having more unruly behaviors tend to express violence. Teenagers who have poor concentration are more likely to express violence than normal teenagers. Teenagers with better mental condition are less likely to express violence than those who have poorer mental condition. However, family factors and self-esteem do not affect the expression to violence.

Recommendations based on the results of this study are media controls that affect adolescent behaviors, adding coursework in school about value and gender roles, increasing school activities beyond academic matters, alcohol controls, educating parents on how to deal with children with hyperactivity, and providing more agencies for counseling to young people.

KEY WORDS: VIOLENCE / SELF-ESTEEM / TEENAGER / LOWER SECONDARY SCHOOLS / UPPER SECONDARY SCHOOLS

116 pages